

Tredje avdelningen: Stiften

Inledning

Svenska kyrkan framträder regionalt som ett stift. Kyrkans episkopala struktur kommer till uttryck i att det finns en biskop i ledningen för varje stift. Stiften utgör pastorala områden som tillsammans täcker hela landet.

Varje stift omfattar församlingarna inom stiftets område och bär namn efter biskopssätet. Stiftet är indelat i kontrakt, vilka var och ett omfattar en eller flera av stiftets församlingar. I varje kontrakt finns en kontraktsprost.

Stiftets grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingarnas gudstjänstliv, undervisning, diakoni och mission. Stiftet har även förvaltande uppgifter.

De som är vigda till uppdrag i kyrkan är genom kyrkans kallelse och sändning samt avgivna vigningslöften förpliktade till Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära med ett särskilt ansvar inför stiftet med dess biskop och domkapitel. (SvKB 2015:7)

6 kap. Stiftets uppdrag

Allmänt om stiftet

- 1 § Stiftet är det regionala pastorala området. Dess grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingarnas gudstjänstliv.
- Stiftet har också förvaltande uppgifter.
- 2 § För varje stift ska det finnas en biskop med uppgifter som anges i kyrkoordningen.
- I Uppsala stift finns en ärkebiskop och en biskop. Den biskop som inte är ärkebiskop benämns biskopen i Uppsala stift.
- Biskoparna ska utifrån avgivna vigningslöften på eget ansvar fullgöra sina uppgifter.
- 3 § Stiftet är indelat i kontrakt.
- I varje kontrakt ska det finnas en kontraktsprost.

Stiftets uppgifter

- 4 § Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiftet ska också främja en god förvaltning i stiftets församlingar och pastorat och ha tillsyn över förvaltningen.
- Stiftet får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.
- Det finns särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om övriga uppgifter som stiftet, biskopen, domkapitlet och stiftsstyrelsen ska fullgöra.
- Stiftet ska anställa och avlöna den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för stiftets verksamhet. (SvKB 2012:14)

Den kyrkliga beredskapen

- 5 § Stiftet ska vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheten under kris och höjd beredskap.

Beslutanderätten i stiftet

- 6 § I ett stift utövas beslutanderätten av stiftsfullmäktige.
- Av kyrkoordningen framgår att biskopen, stiftsstyrelsen och domkapitlet ska besluta i vissa frågor.

Förvaltningen och verkställigheten i stiftet

- 7 § I varje stift ska det finnas en stiftsstyrelse. Det kan också finnas nämnder.

Domkapitlet

- 8 § I varje stift ska det finnas ett domkapitel. Domkapitlet ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

7 kap. Stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen och nämnderna

STIFTSFULLMÄKTIGE

Stiftsfullmäktiges uppgifter

- 1 § Stiftsfullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst
1. mål och riktlinjer för verksamheten,
 2. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
 3. inrättande av nämnder och deras verksamhet,
 4. val av ledamöter och ersättare i stiftsstyrelse och nämnder,
 5. val av revisorer,
 6. grunderna för ersättning åt förtroendevalda och revisorer,
 7. fastställande av årsredovisningens resultat- och balansräkning, och
 8. ansvarsfrihet.
- Stiftsfullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen.
(SvKB 2002:7; 2005:17, 2011:2)
- 2 § Stiftsfullmäktige får uppdra åt stiftsstyrelsen eller en nämnd att i fullmäktiges ställe fatta beslut i vissa grupper av ärenden.
- Sådana ärenden som avses i 1 § första stycket eller som annars enligt kyrkoordningen ska avgöras av det beslutande organet, får dock inte delegeras.
- 3 § Stiftsfullmäktige väljs av de röstberättigade i stiftet.
- Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

Antalet ledamöter och ersättare

- 4 § Stiftsfullmäktige fastställer antalet ledamöter och ersättare i fullmäktige. Antalet ledamöter ska bestämmas till ett udda tal och till minst 41.
- Antalet ersättare ska utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i stiftsfullmäktige. Om det då uppkommer ett decimaltal, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det ska alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.
(SvKB 2002:9, 2011:6, 2014:7)
- 5 § Om stiftsfullmäktige beslutar att antalet ledamöter eller ersättare ska ändras, ska beslutet om det nya antalet fattas senast den 1 februari under valåret och tillämpas vid det kommande valet. (SvKB 2002:9)

Hur bestämmelserna om kyrkofullmäktige m.m. ska tillämpas på stiftsfullmäktige

- 6 § I fråga om stiftsfullmäktige tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 7–40 §§ om kyrkofullmäktige.
- Då ska följande gälla:
1. Bestämmelserna om församlingen och kyrkorådet ska i stället avse stiftet och stiftsstyrelsen och stiftets nämnder.
 2. Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på stiftets anslagstavla.
 3. Bestämmelserna i 3 kap. 20 § och 3 kap. 38 § 7 om kyrkoherden ska i stället avse biskopen eller domprosten.

4. För ersättarnas tjänstgöring i stiftsfullmäktige tillämpas bestämmelserna i 38 kap. 82 §.

Utöver vad som följer av hänvisningen till 3 kap. 21 § får även en av stiftsfullmäktige tillsatt nämnd väcka ett ärende i fullmäktige.

Stiftsstyrelsen ska alltid få tillfälle att yttra sig över ett ärende som har beretts av en nämnd. (SvKB 2011:10, 2012:14)

STIFTSSTYRELSEN OCH NÄMNDERNA

Stiftsstyrelsens uppdrag

7 § Stiftsstyrelsen ska främja församlingslivet i stiftet och verka för dess utveckling.

För Svenska kyrkan i utlandet fullgörs denna uppgift av kyrkostyrelsen. (SvKB 2002:7, 2011:7)

8 § Stiftsstyrelsen ska leda och samordna stiftets förvaltning och ha tillsyn över nämndernas verksamhet.

Stiftsstyrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på stiftets ekonomiska ställning.

Stiftsstyrelsen ska också göra de framställningar som behövs till stiftsfullmäktige och nämnder liksom till andra kyrkliga organ.

Stiftsstyrelsen ska fastställa en arbetsordning för sitt arbete. (SvKB 2011:2, 2012:14)

9 § Stiftsstyrelsen ska

1. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av stiftsfullmäktige,

2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen och förvalta stiftets egendom om detta inte ska skötas av någon annan, och

3. verkställa stiftsfullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan.

10 § Stiftsstyrelsen ska verka för att beredskapsförberedelserna inom stiftet genomförs på ett ändamålsenligt sätt och med en enhetlig inriktning.

11 § Stiftsstyrelsen ska handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen. Därvid ska stiftsstyrelsen verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.

När det behövs för att stiftsstyrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter får styrelsen begära in yttranden och upplysningar från stiftets nämnder, från domkapitlet samt från församlingar och pastorat. (SvKB 2012:5, 2012:14)

Ledamöter och ersättare

12 § Biskopen är ledamot i stiftsstyrelsen. Domprosten är biskopens ersättare.

I Uppsala stift är biskopen i Uppsala stift ledamot i stiftsstyrelsen.

13 § Stiftsfullmäktige väljer ledamöter, förutom biskopen, och ersättare, förutom domprosten, i stiftsstyrelsen. Antalet bestämmer fullmäktige. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än åtta.

Antalet ersättare ska vara minst hälften av antalet ledamöter.

Ledamöterna och ersättarna ska väljas för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret. (SvKB 2002:9)

Ordförande

14 § Biskopen är ordförande i stiftsstyrelsen. Stiftsfullmäktige väljer bland ledamöterna en eller två vice ordförande. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen som vice ordförande.

I Uppsala stift är biskopen i Uppsala stift stiftsstyrelsens ordförande. (SvKB 2012:14)

Nämnder

14 a § Stiftsfullmäktige får tillsätta de nämnder som behövs för sådana uppgifter som annars fullgörs av stiftsstyrelsen.

Stiftsfullmäktige väljer ledamöter och ersättare i en nämnd till det antal som fullmäktige bestämmer. Fullmäktige ska bland ledamöterna välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Tiden för ordförandeuppdragen beslutas av fullmäktige.

Stiftsfullmäktige ska fastställa ett reglemente med närmare bestämmelser om en nämnds verksamhet.

Biskopen har rätt att närvara vid en nämnds sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i besluten, samt få sin mening antecknad i protokollet (*särskild mening*). När biskopen är förhindrad har domprosten samma rätt. (SvKB 2012:14)

Hur bestämmelserna om kyrkoråd tillämpas på stiftsstyrelsen och stiftets nämnder

15 § Följande bestämmelser om kyrkorådet ska tillämpas på stiftsstyrelsen och stiftets nämnder:

- 4 kap. 7 § om närvarorätt vid sammanträden,
- 4 kap. 9 § om vad som sker efter ett omval eller en ny sammanräkning,
- 4 kap. 10 § om fyllnadsval,
- 4 kap. 12 § första stycket om tillfällig ordförande,
- 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas,
- 4 kap. 14 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 4 kap. 15 § om beslutförhet,
- 4 kap. 16 och 17 §§ om jäv, och
- 4 kap. 18 § om ärendenas avgörande och protokoll.

Då ska följande gälla:

1. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige och kyrkoråd ska avse stiftsfullmäktige och stiftsstyrelsen.
2. Bestämmelserna om närvaro- och yttranderätt för kyrkoherden ska avse biskopen och, när han eller hon har förhinder, domprosten.
3. Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på stiftets anslagstavla.
4. Stiftsstyrelsen får begära upplysningar från kyrkoråden och församlingsråden när det behövs för att stiftsstyrelsen och nämnderna ska kunna fullgöra sina uppgifter. (SvKB 2002:9; 2003:9, 2012:14)

8 kap. Biskopen

BISKOPENS UPPGIFTER

- 1 § Den som innehar en befattning som biskop ska
1. förkunna evangelium i ord och handling,
 2. ha ansvar för att evangelium förkunnas rent och klart och för att sakramenten förvaltas enligt kyrkans bekännelse och ordning,
 3. svara för ledning och tillsyn,
 4. vårda och värna kyrkans enhet,
 5. viga präster och diakoner,
 6. kalla präster och diakoner till överläggningar, samt
 7. i övrigt fullgöra biskopens uppgifter enligt kyrkoordningen.

Visitationer

- 2 § Biskopen ska visitera stiftets församlingar.

Biskopen får också uppdra åt kontraktsprostarna att i biskopens ställe visitera församlingarna i deras kontrakt. Biskopen får i särskilda fall uppdra åt domprosten att visitera stiftets församlingar.

Vid visitationerna ska det föras protokoll som ska lämnas till domkapitlet samt till berörd församling och berört pastorat. (SvKB 2012:14, 2015:7)

Fördelningen av uppgifterna mellan ärkebiskopen och biskopen i Uppsala stift

- 3 § Arbetsuppgifterna för ärkebiskopen och biskopen i Uppsala stift fördelas mellan dem på pastorala områden.

Ärkebiskopens pastorala område består av församlingarna inom Uppsala kontrakt.

Biskopens i Uppsala stift pastorala område består av återstående församlingar inom Uppsala stift.

Inom sina pastorala områden ska ärkebiskopen respektive biskopen i Uppsala stift svara för uppgifterna enligt 1 § 1–4 och 2 §. De utser även kontraktsprostarna inom sina respektive områden. Ärkebiskopen och biskopen avgör i samråd vem som ska utföra övriga uppgifter enligt 1 § och fatta beslut enligt 37 kap. 20 och 36 §§. (SvKB 2014:4, 2015:7)

Överhovpredikant

- 4 § Ur kretsen av biskopar utser Konungen en överhovpredikant.

Överhovpredikanten får, i den ordning som Konungen bestämmer, fullgöra de uppgifter beträffande hovförsamlingen som för andra församlingar ankommer på stiftsstyrelsen eller domkapitlet.

Närmare bestämmelser om vem som får tillhöra hovförsamlingen finns i 35 kap.

FÖRHINDER FÖR BISKOPEN

- 5 § När biskopen är förhindrad att utöva sin tjänst eller när biskopstjänsten är ledig får domkapitlet besluta om vem som ska fullgöra biskopens uppgifter, såvida detta inte är särskilt reglerat i kyrkoordningen.

I Uppsala stift ska dock vad som sägs i första stycket gälla först när båda biskoparna är förhindrade.

Uppgiften att viga präster och diakoner får bara ges åt en annan biskop.

KONTRAKTSPROSTENS UPPGIFTER

- 6 § Kontraktsprosten ska i sitt kontrakt

1. biträda biskopen med ledningen och tillsynen,
2. biträda biskopen vid visitationerna i församlingarna,
3. på biskopens uppdrag visitera församlingar, samt
4. i övrigt fullgöra de uppgifter som kontraktsprosten enligt kyrkoordningen ska utföra.

HUR BISKOPAR UTSES

Allmänna bestämmelser

- 7 § En biskop utses genom ett val i stiftet. Ärkebiskopen utses genom val i alla stift. Rösträtt i dessa val har bara särskilt röstberättigade.

Valet ska föregås av ett nomineringsval.

Stiftsstyrelsen ansvarar för genomförandet av nomineringsvalet och valet. (SvKB 2005:17, 2009:4)

- 8 § Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar ska utifrån bestämmelserna i 25 kap. 2 § första stycket pröva behörigheten att biskopsvigas hos dem som erhållit röster i nomineringsvalet. Prövningen ska omfatta de kandidater som erhållit fem procent eller mera av rösterna och som inte redan är vigda till biskop. Om möjligt ska dock minst fem kandidater bli behörigförklarade.

I valet får röster bara avges på dem som Ansvarsnämnden förklarat behöriga att biskopsvigas, eller på de kandidater som redan är vigda till biskopar. (SvKB 2002:9, 2009:4, 2014:7)

- 9 § Vid valet har varje röstberättigad en röst.
Vid valet av ärkebiskop ska samtliga röster från prästerna, diakonerna och elektorerna i Uppsala stift delas med tio, varvid decimaler ska strykas.
Därefter ska de läggas samman med övriga röster. (SvKB 2009:4)
- 10 § En kandidat som får mer än hälften av rösterna är vald till biskop.
Om ingen kandidat får mer än hälften av rösterna ska en andra valomgång genomföras mellan de två kandidater som i det första valet har fått flest röster. Om flera kandidater fått lika många röster avgörs genom lottning vilka av kandidaterna som ska delta i den andra valomgången.
- 11 § Om båda kandidaterna i en andra valomgång får lika många röster avgörs valet genom lottning.
- 12 § Kyrkostyrelsen bekräftar valet genom att utfärda ett bevis om utnämningen till biskop.

Röstberättigade

- 13 § Vid ett biskopsval, som inte avser befattningen som ärkebiskop eller biskop i Visby stift, har följande personer rösträtt:
1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
 2. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat, och
 3. särskilt utsedda elektorer. (SvKB 2002:9; 2005:17, 2009:4, 2012:14)
- 14 § Vid ett val av ärkebiskop har följande personer rösträtt:
1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter i samtliga stift,
 2. ledamöterna i kyrkostyrelsen,
 3. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i Uppsala stift eller i någon av dess församlingar eller pastorat, och
 4. särskilt utsedda elektorer för Uppsala stift. (SvKB 2002:9, 2009:4, 2012:14)
- 14 a § Vid ett val av biskop i Visby stift har följande personer rösträtt:
1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
 2. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i Visby stift eller i någon av dess församlingar eller pastorat i Sverige,
 3. de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner för utlandsförsamlingarna, och
 4. särskilt utsedda elektorer. (SvKB 2005:17, 2009:4, 2011:7, 2012:14)

Röstlängd

- 15 § Stiftsstyrelsen ska upprätta en röstlängd som visar vilka präster och diakoner som har rösträtt.
Röstlängden ska uppta alla de präster och diakoner som 30 dagar före den dag nominerings-valet ska ske har rösträtt enligt 13, 14 eller 14 a §. Röstlängden ska samma dag som den upprättats anslås på stiftets anslagstavla. (SvKB 2009:4, 2010:6)
- 15 a § Den som anser sig berörd av felaktig uppgift i röstlängden eller anser sig felaktigt utelämnad ska inom en vecka skriftligen hos stiftsstyrelsen begära att uppgiften rättas. (SvKB 2010:6)
- 15 b § Om rösträtt föreligger för dem som är anställda som präster och diakoner vid ett visst biskopsval avgörs på grundval av den röstlängd som har upprättats enligt 15 §. (SvKB 2010:6)

Hur elektorerna utses

- 16 § Vid val av elektor utgör varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, varje pastorat en valkrets. (SvKB 2012:14)
- 16 a § Det ska väljas lika många elektor som det finns röstberättigade präster och diakoner anställda i stiftets församlingar och pastorat samt anställda pastorsadjunkter när stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkt för valet. (SvKB 2009:4, 2012:14)
- 17 § Inom varje församling som inte ingår i ett pastorat och inom varje pastorat ska det väljas minst en elektor. Stiftsstyrelsen ska fördela övriga elektorsplatser mellan församlingarna och pastoraten. Fördelningen ska göras i förhållande till antalet röstberättigade enligt 33 kap. 2 § i varje församling som inte ingår i ett pastorat och pastorat. Antalet röstberättigade ska beräknas på uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 en vecka före det att stiftsstyrelsen beslutar om tidpunkten för valet. Stiftsstyrelsen ska genast underrätta de församlingar och pastorat som ska välja elektor om beslutet. (SvKB 2009:4, 2010:6, 2012:14, 2015:9)
- 18 § För elektorerna ska det väljas lika många ersättare.
- 19 § Valet av elektorerna och deras ersättare ska äga rum senast den dag som stiftsstyrelsen bestämmer.
- 20 § Kyrkofullmäktige ska välja elektorerna och deras ersättare. (SvKB 2012:14)
- 21 § Upphört att gälla. (SvKB 2012:14)
- 22 § Vid valet av elektorerna och deras ersättare får inte de personer rösta som redan har rösträtt vid biskopsvalet.
- 23 § Valbar till elektor och ersättare för elektor är den som är valbar till ledamot i kyrkofullmäktige. Den som redan har rösträtt vid biskopsvalet är dock inte valbar. (SvKB 2012:14)

Elektor från Svenska kyrkan i utlandet

- 23 a § För varje församling i Svenska kyrkan i utlandet ska de valda ledamöter i kyrkorådet som tillhör Svenska kyrkan välja lika många elektor som det finns röstberättigade präster och diakoner anställda för församlingen vid tidpunkten för elektorsvalet. En elektor ska tillhöra Svenska kyrkan och vara valbar i den församling som förrättar valet. (SvKB 2013:7)
- Vid valet av elektor gäller bestämmelserna i 18, 19 och 22 §§ samt i 23 § andra stycket. (SvKB 2005:17, 2009:4, 2013:7, 2015:9)

Hur nomineringsvalet går till

- 24 § Nomineringsvalet ska ske på betryggande sätt enligt anvisningar som stiftsstyrelsen utfärdar. Rösträtt i nomineringsvalet har de som har rösträtt i biskopsvalet. (2009:4)
- 25 § Stiftsstyrelsen ska omedelbart efter det att rösterna räknats anslå resultatet av nomineringsvalet på stiftets anslagstavla. Så snart nomineringsvalet inte längre kan överklagas ska resultatet överlämnas till Svenska kyrkans ansvarsnämnd för prövning enligt 8 § av kandidaternas behörighet. (SvKB 2009:4)

Hur biskopsvalet går till

- 26 § Stiftsstyrelsen bestämmer tidpunkten för biskopsvalet.
- 27 § För att avge sina röster samlas de röstberättigade enligt följande:
1. Stiftsstyrelsens och domkapitlets ledamöter samlas med stiftsstyrelsens ordförande som valförrättare.
 2. Kyrkostyrelsens ledamöter deltar tillsammans med stiftsstyrelsens och domkapitlets ledamöter i Uppsala stift.
 3. Övriga röstberättigade inom de områden som stiftsstyrelsen har beslutat samlas med en av stiftsstyrelsen utsedd präst som valförrättare. Valförrättaren ska vara en präst från det av stiftsstyrelsen beslutade området.
- Stiftsstyrelsen i Visby stift beslutar hur präster, diakoner och elektorerna i Svenska kyrkan i utlandet ska utöva sin rösträtt. (SvKB 2002:9; 2005:17, 2009:4, 2011:7, 2015:7)
- 28 § Stiftsstyrelsen beslutar om de områden inom vilka områdets präster och diakoner samt elektorerna för områdets församlingar och pastorat röstar.
- Stiftsadjunkter och tjänstlediga pastorsadjunkter samt de som är anställda som diakoner i stiftet röstar i det av stiftsstyrelsen beslutade område där stiftets domkyrka är belägen. (SvKB 2009:4, 2015:7)
- 29 § Den som har rösträtt under flera av punkterna 13-14 a §§ ska meddela valförrättarna på vilket ställe han eller hon kommer att lämna sin röst. (SvKB 2005:17)
- 30 § Valförrättningen är offentlig.
- 31 § Valet ska ske med slutna sedlar. Dessa ska vara lika till storlek, material och färg och vara utan kännetecken.
- Varje röstande ska på sin valsedel ange namnet på den person som han eller hon anser vara lämpligast att bli biskop i stiftet. Den föreslagnas titel och hemort får också anges på valsedeln.
- 32 § Omedelbart efter det att röstningen har förklarats avslutad ska valförrättaren räkna rösterna tillsammans med två av dem som röstat. Dessa två utses av de röstberättigade. Rösträkningen ska genomföras utan avbrott. Resultatet av rösträkningen är preliminärt.
- Omedelbart efter det att den preliminära rösträkningen har avslutats ska valförrättaren till stiftsstyrelsen överlämna en förteckning över de röstande, protokollet samt valsedlar i förseglade omslag.
- Stiftsstyrelsen ska se till att samtliga dessa handlingar kommer in. Om någon handling saknas ska den begäras in.
- 33 § Stiftsstyrelsen ska göra den slutliga sammanräkningen av valresultatet. Vid valet av ärkebiskop ska stiftsstyrelsen vid denna sammanräkning iakttä bestämmelsen i 9 § andra och tredje styckena.
- 34 § En valsedel är ogiltig om den har kännetecken som uppenbarligen har gjorts med avsikt.
- 35 § Ett namn på en valsedel ska anses obefintligt om namnet avser en kandidat som inte har behörigförklarats av Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, är överstruket eller det inte klart framgår vem som avses.
- Om valsedeln upptar flera namn, ska alla namn utom det första anses obefintliga. (SvKB 2009:4)
- 36 § Om det behövs en andra valomgång ska stiftsstyrelsen genast kungöra det på stiftets anslagstavla samt meddela dem som berörs.
- Den andra valomgången genomförs på samma sätt som det första valet.

- 37 § När valet har genomförts så att en kandidat blivit vald till ny biskop ska stiftsstyrelsen på stiftets anslagstavla kungöra vem som valts.

Överklagande

- 38 § Elektorsvalet, nomineringsvalet och biskopsvalet får överklagas hos Svenska kyrkans valprovsningsnämnd. Elektorsvalet får dock bara överklagas i samband med att nomineringsvalet överklagas.

Skrivelse med överklagandet av elektorsvalet eller nomineringsvalet ska ha kommit in till stiftsstyrelsen senast en vecka efter det att resultatet av nomineringsvalet har anslagits på stiftets anslagstavla.

Skrivelse med överklagandet av biskopsvalet ska ha kommit in till stiftsstyrelsen senast en vecka efter det att resultatet av biskopsvalet har anslagits på stiftets anslagstavla. (SvKB 2009:4, 2010:6)

Vem som får överklaga

- 39 § Den som har varit röstberättigad vid biskopsvalet har rätt att överklaga nomineringsvalet och biskopsvalet. Även den som har varit röstberättigad vid elektorsvalet får överklaga nomineringsvalet, om grunden för överklagandet är att fel har förekommit vid elektorsvalet. (SvKB 2010:6)

Överklagande av rättelse enligt 15 a §

- 39 a § Den som har begärt rättelse av uppgift i röstlängd enligt 15 a § får överklaga stiftsstyrelsens beslut att inte göra rättelse hos Svenska kyrkans valprovsningsnämnd. Skrivelse med överklagandet ska ha kommit in till stiftsstyrelsen inom två veckor från det att röstlängden har anslagits på stiftets anslagstavla. (SvKB 2010:6)

HUR KONTRAKTSPROSTAR UTSES

- 40 § Kontraktsprosten utses av biskopen.

Vid behov får biskopen utse en vikarie för kontraktsprosten.

Om biskopen är förhindrad att utse en kontraktsprost eller vikarie för kontraktsprosten får domkapitlet göra det. Domkapitlets förordnande får bara vara till dess att biskopen har utsett en ny kontraktsprost. (SvKB 2015:7)

9 kap. Domkapitlet

Domkapitlets sammansättning

- 1 § Domkapitlet ska bestå av följande ledamöter:

1. biskopen, som är ordförande,
2. domprosten, som är vice ordförande,
3. en ledamot som är anställd som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat,
4. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
5. tre övriga ledamöter.

För Domkapitlet i Visby stift ska den ledamot som avses i första stycket 3 vara anställd i stiftet eller i någon av stiftets församlingar i Sverige.

Ledamöterna som avses i första stycket 4 och 5 och deras ersättare får inte vara vigda till biskop, präst eller diakon. Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska tillämpas för dessa.

För biskopen och domprosten som ledamot utses en gemensam ersättare som ska vara präst. För den ledamot som är präst eller diakon utses en ersättare som är präst eller diakon. I det fall den ordinarie

ledamoten är präst ska ersättaren vara diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är diakon ska ersättaren vara präst. För den ledamot som är eller har varit ordinarie domare utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav. För de övriga ledamöterna utses tre ersättare. (SvKB 2002:9, 2011:7, 2011:9, 2012:14)

2 § I Uppsala stift ska domkapitlet bestå av följande ledamöter:

1. ärkebiskopen, som är ordförande,
2. biskopen i Uppsala stift, som är förste vice ordförande,
3. domprosten, som är andre vice ordförande,
4. en ledamot som är anställd som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat,
5. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
6. fyra övriga ledamöter.

Ledamöterna som avses i första stycket 5 och 6 och deras ersättare får inte vara vigda till biskop, präst eller diakon. Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska tillämpas för dessa.

För ärkebiskopen, biskopen och domprosten som ledamot utses två gemensamma ersättare som ska vara präster. För den ledamot som är präst eller diakon utses en ersättare som är präst eller diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är präst ska ersättaren vara diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är diakon ska ersättaren vara präst. För den ledamot som är eller har varit ordinarie domare utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav. För de övriga ledamöterna utses fyra ersättare. (SvKB 2002:9, SvKB 2011:9, 2012:14)

2 a § Ärenden som rör Svenska kyrkan i utlandet handläggs av Domkapitlet i Visby stift i särskild sammansättning. Domkapitlet ska då bestå av

1. de ledamöter och ersättare som anges i 1 §,
2. en ledamot som är präst eller diakon och som vid valet är anställd i Svenska kyrkan i utlandet, och
3. en ledamot som när valet äger rum ska vara valbar i en utlandsförsamling. För den ledamoten gäller bestämmelserna i 1 § tredje stycket.

För ledamöterna som avses i första stycket 2 och 3 utses ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav som respektive ledamot. (SvKB 2002:7; 2005:17, 2011:7)

2 b § Ledamoten som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare deltar i domkapitlets överläggningar i alla ärenden men har rösträtt endast vid handläggningen av ärenden enligt 5 § andra och tredje styckena.

Ersättarna får delta vid överläggningarna och har därvid rätt att yttra sig. (SvKB 2002:9)

2 c § Av bestämmelserna i 48 kap. 4 § samt 50 kap. 3 § framgår att en ledamot eller ersättare i domkapitlet inte får vara revisor i stiftet, eller i en församling eller ett pastorat inom stiftet. (SvKB 2011:2, 2012:14)

Sekreterare och föredragande

3 § Sekreterare i domkapitlet är en i stiftet anställd stiftsjurist.

I frågor som rör den kyrkomusikaliska verksamheten i stiftet är domkyrkoorganisten eller annan musiksakkunnig föredragande. I andra frågor är en ledamot, sekreteraren eller någon annan i stiftet anställd person föredragande.

4 § Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara sekreterare eller föredragande i domkapitlet.

Beslutförhet

5 § Domkapitlet är beslutfört när minst sex eller, om samtliga är ense om beslutet, minst fem ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande. Ordföranden eller vice ordföranden måste dock vara närvarande för att domkapitlet ska vara beslutfört.

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden är domkapitlet – när fråga är om handläggning av ärenden enligt 57 kap. 8-18 §§ - beslutfört med den ledamot som är eller har varit ordinarie domare som ordförande eller den ledamotens ersättare.

Vid handläggningen av ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, 57 kap. 8–18 §§ i andra fall än som anges i andra stycket och 58 kap. ska också den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare vara beslutande. (SvKB 2000:4; 2001:11; 2002:9; 2003:9)

Delegation

5 a § Domkapitlet får uppdra åt

1. ordföranden eller vice ordföranden att besluta på domkapitlets vägnar om något annat inte sägs i 5 b §,
2. ordföranden, vice ordföranden eller sekreteraren att vidta åtgärder som gäller ett ärendes beredande. (SvKB 2003:9)

5 b § Beträffande ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, 34 kap. 9, 10, 10 a och 14 §§, 53 kap. 10 §, 57 kap. 8–18 §§ och 58 kap. får delegation ske bara på det sätt som anges i andra stycket.

Domkapitlet får uppdra åt

1. ordföranden eller vice ordföranden att slutligt avgöra ärenden enligt 31 kap. 11 § 2 och 3 samt 32 kap. 11 § 2 och 3,
2. en grupp bestående av ordföranden eller vice ordföranden och ytterligare minst två av domkapitlets ledamöter att besluta i ärenden enligt 34 kap. 9, 10, 10 a eller 14 §§. Gruppen får endast fatta beslut om samtliga är ense,
3. ordföranden, vice ordföranden, den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare att beträffande ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, 57 kap. 8–18 §§ och 58 kap. fatta sådana beslut som inte innefattar ett slutligt avgörande av ärendet, eller som innebär att ärendet inte ska prövas i sak,
4. ordföranden, vice ordföranden och sekreteraren att fatta beslut i fråga om utlämnande av handling enligt 53 kap. 10 §, och
5. den som var ordförande att besluta om rättelse enligt 57 kap. 18 § och 58 kap. 16 §. (SvKB 2017:3)

Jäv

6 § I fråga om jäv ska bestämmelserna i 4 kap. 13–15 §§ rättegångsbalken om jäv mot domare tillämpas.

Omröstningsregler m.m.

7 § Om det vid en överläggning i sådana ärenden som anges i 5 § andra och tredje styckena framkommer skilda meningar ska en omröstning ske.

Därvid ska vid överläggningar som avser ärenden om behörighet att utöva kyrkans vinningstjänst, reglerna om omröstning i brottmål i allmän domstol tillämpas. Vid överläggningar i övriga ärenden enligt första stycket ska i stället reglerna om omröstning i tvistemål tillämpas.

I domkapitlets ärenden i övrigt ska bestämmelserna i 3 kap. 31–35 §§ tillämpas. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla domkapitlet. (SvKB 2002:9; 2003:9; 2006:8, 2012:14)

Skiljaktig mening

- 7 a § Vid avgörande av ärenden enligt 31 kap. 11-14 §§ respektive 32 kap. 11–14 §§ ska av beslutet framgå skiljaktig mening där sådan förekommit. Att detsamma gäller vissa andra ärenden framgår av 57 kap. 17 § respektive 58 kap. 15 §. (SvKB 2006:8)

Protokoll

- 8 § I fråga om protokoll ska bestämmelserna i 3 kap. 36–39 §§ tillämpas. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige ska då gälla domkapitlet. (SvKB 2002:9, 2012:14)

Domkapitelsförsäkran

- 9 § Innan en ledamot första gången deltar i domkapitlets överläggningar ska han eller hon avlägga denna försäkran:
”Jag NN lovar och försäkrar på heder och samvete att jag i trohet mot kyrkans lära och ordning efter bästa förstånd ska fullgöra det uppdrag som ledamot av domkapitlet vilket har anförtratts mig och inte yppa något som förekommit vid domkapitlets överläggningar.”

VAL AV DE LEDAMÖTER OCH ERSÄTTARE SOM SKA VARA PRÄST ELLER DIAKON

- 10 § Valet av den ledamot och de ersättare som enligt 1 § ska vara präst- eller diakonvigda äger rum vid ett gemensamt möte med stiftets röstberättigade präster och diakoner med biskopen som valförrättare. Därvid röstar prästerna och diakonerna gemensamt fram ledamöterna och ersättarna. Valet av den ledamot och ersättare som avses i 2 a § första stycket 2 ska ske på motsvarande sätt.
Röstberättigade som är förhindrade att närvara vid det gemensamma mötet får – när fråga är om val som sker med slutna sedlar – avge sina röster genom att sända valsedlarna med post eller bud. Valsedlarna för respektive val ska läggas i olika kuvert, vilka ska tillslutas och förses med egenhändigt undertecknad påskrift om innehållet. Kuverten måste för att valsedlarna ska tas med vid sammanräkningen vara valförrättaren tillhanda innan mötet börjar. (SvKB 2002:7; 2003:9, 2011:7)

Kallelse till valet

- 11 § Biskopen utfärdar kallelse till valet.
Kallelsen ska i god tid före valet sändas till de röstberättigade.

Rösträtt vid valet

- 12 § Rösträtt vid valet har den som innehar en anställning som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat och som är behörig att utöva uppdraget som präst eller diakon i Svenska kyrkan.
Vid valet till Domkapitlet i Visby stift gäller dock följande:
1. Rösträtt vid valet av den ledamot som avses i 1 § första stycket 3 och den ledamotens ersättare har de präster och diakoner som är anställda som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av stiftets församlingar eller pastorat i Sverige. Detsamma gäller den ersättare som ska utses för biskopen och domprosten enligt 1 § fjärde stycket.
2. Rösträtt vid valet av den ledamot som avses i 2 a § första stycket 2 och den ledamotens ersättare har de präster och diakoner som är anställda i Svenska kyrkan i utlandet. (SvKB 2011:7, SvKB 2012:14)

Mandatperiodens längd

- 13 § Valet av ledamoten som är präst eller diakon och hans eller hennes ersättare ska gälla för en tid av fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.
Detsamma gäller valet av de präster som ska vara ersättare för biskopen och domprosten.

- 14 § Om en ledamot eller en ersättare avgår under valperioden får fyllnadsval förrättas om biskopen bestämmer det.

Förfarandet vid valet

- 15 § Valet ska ske med slutna sedlar.

Först hålls och sammanräknas valet av den ordinarie ledamoten respektive valen av de ordinarie ledamöterna var för sig. Därefter hålls valen av ersättare var för sig. Vid vart och ett av valen öppnas innan sammanräkningen börjar de kuvert som har sänts in. Valsedlarna tas ut, utan att läsas, och blandas med de valsedlar som har lämnats personligen. Vid lika antal röster avgörs utgången av valet genom lottning.

Valen av ersättare får ske genom acklamation vid det gemensamma mötet. Begär röstberättigad som deltar i mötet omröstning ska sådan ske med slutna sedlar. Om valen sker genom acklamation ska insända valsedelskuvert förstöras utan att ha öppnats.

Vid valet av de två ersättarna för ärkebiskopen, biskopen i Uppsala stift och domprosten i Uppsala stift ska bestämmas i vilken ordning ersättarna ska inträda i tjänst. (SvKB 2003:9)

Protokoll

- 16 § Protokoll skall föras över valet.

I protokollet ska anges vilka röstberättigade som har lämnat sina valsedlar personligen vid valtillfället och vilka som har sänt in sina valsedlar.

Protokollet skrivs under av biskopen och justeras av minst två röstberättigade. Det ska sedan omedelbart sändas till domkapitlet. (SvKB 2003:9)

- 17 § Valsedlar och annat valmaterial ska förvaras på ett betryggande sätt till dess tiden för överklagande har gått ut.

Överklagande

- 18 § Valet får överklagas hos Svenska kyrkans valprovsningsnämnd.

Skrivelse med överklagandet ska ha kommit in till biskopen senast tre veckor efter det att valet hölls.

Den som var röstberättigad vid valet har rätt att överklaga. (SvKB 2002:9)

VAL AV LEKMANNALEDAMÖTERNA

Tidpunkt för valet

- 19 § De ledamöter som avses i 1 § första stycket 4 och 5, och 2 § första stycket 5 och 6, och deras ersättare väljs av det nyvalda stiftsfullmäktige.

Den ledamot som avses i 2 a § första stycket 3 och den ledamotens ersättare väljs av kyrkomötet.

Ledamöterna och deras ersättare väljs för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum. (SvKB 2002:7; 2005:17, 2011:7, 2012:9)

- 20 § Om en ledamot eller ersättare avgår under tjänstgöringstiden ska fyllnadsval hållas för den tid som återstår.

Om ledamoten har utsetts vid ett proportionellt val inträder i stället en ersättare i enlighet med den ordning som har bestämts för ersättarnas tjänstgöring.